

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia i Pesca
Oficina Comarcal del Berguedà

Estudi

El cultiu del pèsol proteaginós al Baix Berguedà

2003 (cinquè any)

Josep Tuson Valls
Cap de l'Àrea de Serveis Agrícoles
de l'Oficina Comarcal del DARP
del Berguedà

Observacions

Rendiments

Els rendiments de 2003 han estat baixos, amb una mitjana de 1.600 kg/ha. Han oscil·lat entre un mínim de 600 kg/ha (rendiment molt baix) i un màxim de 2.500 kg/ha (rendiment mitjà).

Pluviometria

Ha estat escassa i mal distribuïda. La vegetació ha viscut de les pluges del febrer. Després, hi ha hagut un dèficit important i moltes precipitacions han estat inferiors a 10 mm, cosa que les fa d'utilitat dubtosa, en no arribar a la fondària de les arrels.

Temperatures (dades de Borralleres, Santa Maria de Merlès)

A l'inici del cicle (mitjans de febrer), s'han produït gelades inferiors a -5 graus. A la floració (maig), hi ha hagut temperatures superiors a 28 graus a partir el 19 de maig, amb la floració a mig camí, quan estaven consolidats només 2-3 pisos de fruit, 1-2 pisos més tenien el fruit no consolidat (menys de 3 cm) i 1-2 pisos més estaven en flor.

Sembra

Hi ha hagut dos períodes de sembra.

El primer, sembra primerenca, durant la primera quinzena de febrer. Les plantes dels camps sembrats en aquest període no ha patit per les gelades, ja que van néixer després d'aquestes. Les pluges posteriors van provocar l'encrostant de la superfície (la crosta va ser en diversos camps de més de 2 cm de gruix). Tot i això el naixement va ser prou bo, però probablement, la crosta ha dificultat la respiració de les arrels i ha impedit l'entrada de les febles pluges posteriors.

El segon, sembra tardana, durant la primera quinzena de març, després d'un període de pluges intenses inusuals. Les plantes d'aquests camps van endarrerir la floració entre 4 i 12 dies respecte als camps sembrats un mes abans.

Floració

L'inici de la floració s'ha produït quan les plantes tenien un creixement poc desenvolupat, entre 20-30 cm d'altura. Això és l'efecte de l'escassa pluviometria. En les circumstàncies descrites, la floració ha estat curta, entre 13 i 23 dies. En els camps de sembra primerenca ha durat entre 1 i 6 dies més, respecte dels camps de sembra tardana. Com a mitjana, s'han format 2-3 pisos de fruit consolidat, però de característiques mediocres, a causa de la secada. Els 2-3 últims pisos de fruit i flor han avortat per la calor i la secada.

Herbes espontànies

L'escassa pluviometria ha fet proliferar mitjanament les adventícies.

Els tractaments herbicides han estat prou eficaços a causa de la saó suficient després de l'aplicació.

En els camps de cultiu ecològic, la netedat ha estat baixa o mitjana. La passada de la birbadora Hatzenbichler en diversos camps no va arrencar plantes de pèsol i en canvi si va disminuir apreciablement la quantitat d'herbes, però aquesta passada no va ser tan eficaç com en camps de cereals. Sembla poc aconsellable passar la birbadora més

enllà de l'estat 2-3 fulles del pèsol (enguany, això s'ha produït a finals de març, uns 40 dies després de la sembra). Si es fa més tard, ja no s'arrenquen herbes i, en canvi, la fermesa del port del pèsol es veu afectada en uns moments propers a la floració.

Pugó verd

La intensitat dels atacs ha estat irregular i no massa forta. En alguns camps no es va tractar, per considerar-ho innecessari. On es van fer, els tractaments han estat molt eficaços.

Ajagut

No n'hi ha hagut.

Pèsol proteaginós. Berguedà 2003.

Resultats.

Camps	1 Casanova del Prat Avià	2 Vilafalet Berga	3 Soler St.Pau (ecològic) Casserres	4 Pauet (ecològic) L'Espunyola	5 Ballarà (ecològic) Montmajor	6 Molner Montmajor	7 Rossoll Navés	8 Lledó Puig-reig	9 Malla Sagàs
Resultats									
Naixement (%) (1r cop + 2n cop)	90	80	70	80	70	70	90	90	80
Pisos flor/pisos fruit	4-6/2-4	2-4/2-3	3-4/2-3	3-6/2-4	2-4/1-3	2-4/2-3	2-4/2-3	5-8/3-6	3-5/2-3
Netedat (1 a 5)	4	4	3	2	2	1	5	4	5
Herbes	blet estaca-rossí	estaca-rossí corriola cugula rosella	blet fajol bord estaca-rossí	cànem rosella ...	blet estaca-rossí corriola margall	rosella fajol bord estaca-rossí margall		fumària card clapejat fajol bord estaca-rossí	
Pugó verd (1 a 5)	1.....0	4.....0	4	3	2	2	2	4	2
Altres danys	superfície compacta	sitona		sitona	sitona corc	sitona,sen- glar,crosta	crosta		superfície compacta
Altura de la planta (cm)	30-50	30-40	30-40	30-40	30-40	25-35	30-40	50-80	30-40
Ajagut (%)	no	no	no	no	no	no	no	no	no
Esgranament (kg/ha)	200		500	200	100	700	200	300	500
Grandària del gra						743 kg/m ³			
Humitat del gra				si	si	9,3%		ben sec	
Gra trencat (%)	molt poc			poc	poc			poc	
Impureses	no		poques	moltes		moltes			
Rendiment (kg/ha)	2.100	2.400	600	800	1.200	700	1.900	2.500	2.000

Pèsol proteaginós. Berguedà 2003.

Cicle. (Per a cada fase: data i dia del cicle).

Camps	1 Casanova del Prat Avià	2 Vilafalet Berga	3 Soler St.Pau (ecològic) Casserres	4 Pauet (ecològic) L'Espunyola	5 Ballarà (ecològic) Montmajor	6 Molner Montmajor	7 Rossoll Navés	8 Lledó Puig-reig	9 Malla Sagàs	Cicle mitjà amb sembra primerenca (febrer)	Cicle mitjà amb sembra tardana (març)
Fases i treballs											
Sembra	10.03 0	10.03 0	10.03 0	12.02 0	7.02 0	14.02 0	11.03 0	4.03 0	10.03 0	7.02-14.02 0	4.03-11.03 0
Tractament herbicida	11.03 1	11.03 1	birbar 1.04 (22)	birbar 11.03 (27) 26.03 (42) 24.04 (71)	birbar 20.02 (13)	birbar 2.05 (77)	14.03 3	5.03 1	13.03 3	birbar	5.03-14.03 1-3
2-5 fulles 5-10 cm	15.04 36	15.04 36	15.04 36	9.04 56	9.04 61			15.04 42	14.04 35	9.04 60	9.04-15.04 35-40
9-11 fulles poncellament	2.05 53	2.05 53		6.05 83				29.04 56	9.05 60	6.05 83	29.04-9.05 55-60
9-11 fulles Inici floració	11.05 62	8.05 59	13.05 64	8.05 85	1.05 83	6.05 81	17.05 67	5.05 62	13.05 64	1.05-8.05 80-85	5.05-13.05 60-65
Tractament insecticida	9.05 60	13.05 64	no	no	no	no	no	19.05 76	13.05 64	no	60-76
14-16 fulles Fi floració	31.05 82	26.05 77	26.05 77	26.05 103	24.05 106	24.05 99	3.06 84	24.05 81	28.05 79	25.05 100-105	24.05-31.05 77-82
Gra semisec											
Trac.desecant											
Gra sec		17.06 99							25.06 107		
Recol.lecció	25.06 107	8.07 120	25.06 107	25.06 133	14.06 127	27.06 133	29.06 110	18.06 106	27.06 109	14.06-27.06 127-133	18.06-27.06 106-109

Pèsol proteaginós. Berguedà 2003.

Tècniques aplicades.

Camps	1 Casanova del Prat Avià	2 Vilafalet Berga	3 Soler St.Pau (ecològic) Casserres	4 Pauet (ecològic) L'Espunyola	5 Ballarà (ecològic) Montmajor	6 Molner Montmajor	7 Rossoll Navés	8 Lledó Puig-reig	9 Malla Sagàs
Superfície(ha) (camps)	7 (un)	2,5 (un)	23,22 (diversos)	3,5 (un)	1,03 (un)	11 (diversos)	5,36 (un)	9,18 (dos)	6 (un)
Tècniques									
Corró	pesat	mitjà	si	-	no	no	si	lleuger	pesat
Fertilització adob orgànic adob mineral	- 0-0-134	- 0-0-144	palla -	fem (al 2002) -	- -	- 0-0-178	purí conill -	palla fang(36tn/ha) 0-0-83	subp. llana -
Data sembra	10.03	10.03	10.03	12.02	7.02	14.02	11.03	4.03	10.03
Varietat	Baccara R2	Baccara R2	Loto (pròpia)	Baccara R2	Baccara	Badminton	Baccara R2	Ideal R1	Baccara R2
Dosi llavor	224	240 kg/ha	240 kg/ha	215 kg/ha	270 kg/ha	236 kg/ha	254 kg/ha	245 kg/ha	220 kg/ha
Marc sembra entre rengs					12 cm			12-15 cm	
Herbicida	Igran 2,5 kg/ha	Igran 2,5 l/ha	birbar 1 passada	birbar 2 passades	birbar 1 passada	-pre:Glimur 1,8 l/ha -birbar 1 passada	Igran 2,5 l/ha	Roserol 5 l/ha	Igran 2,5 l/ha
Insecticida	Clorpirifós 1,25 l/ha	Clorpirifós 1,25 l/ha	no	no	no	no	no	Sherpa 10 0,5 l/ha + Dafene 40 0,75 l/ha	Dafene 40 1,75 l/ha
Desecant	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Procés de recol.leció	directe	directe	directe ventat	directe	directe assecat	directe	directe	directe	directe

Estudi sobre el pèsol proteaginós. Berguedà 2003.

Pluviometria gener-juny 2003.

